

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК
БЕЛАРУСІ
АДДЗЯЛЕННЕ ГУМАНІТАРНЫХ НАВУК І
МАСТАЦТВАЎ
ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫ
АШМЯНСКІ РАЁННЫ ВЫКАНАЎЧЫ КАМІТЭТ

ПРАГРАМА

VІІІ МІЖНАРОДНАЙ НАВУКОВА-ПРАКТЫЧНАЙ
КАНФЕРЭНЦЫІ «ГАЛЬШАНСКІЯ ЧЫТАННІ»

АШМЯНШЧЫНА – ШТОДЗЁННАЕ ЖЫЦЦЁ ЖЫХАРОЎ КРАЯ X–XX СТСТ.

Ашмяны, 18 мая 2018 г.

*Запрашаем наведаць археалагічную навукова-музейную экспазіцыю
Інстытута гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі
г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1. Тэл. +375 17 2841870*

*Запрашаем наведаць Ашмянскі краязнаўчы музей імя Ф.К. Багушэвіча
г. Ашмяны, вул. Савецкая, 128. Тэл. +375 15 9342593*

АРГКАМІТЭТ КАНФЕРЭНЦЫ

Каваленя Аляксандр Аляксандравіч – акадэмік-сакратар Аддзялення гуманітарных навук і мастацтваў НАН Беларусі, член-карэспандэнт, доктар гістарычных навук, прафесар;

Сарасек Міраслаў Эдмундавіч – старшыня Ашмянскага раённага выканаўчага камітэта;

Даніловіч Вячаслаў Віктаравіч – дырэктар Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Аляхновіч Рагнеда Анатольеўна – навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

Голубеў Валянцін Фёдаравіч – загадчык цэнтра спецыяльных гістарычных навук і антрапалогіі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар;

Доўнар Аляксандр Барысавіч – загадчык аддзела археаграфіі і крыніцазнаўства Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук;

Каханойская Людміла Антонаўна – начальнік аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Ашмянскага раённага выканаўчага камітэта;

Лакіза Вадзім Леанідавіч – намеснік дырэктара па навуковай рабоце Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Станкевіч Наталля Іосіфаўна – намеснік старшыні Ашмянскага раённага выканаўчага камітэта;

Салаўянаў Андрэй Пятровіч – вучоны сакратар Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Шэўко Фёдар Аляксеевіч – намеснік дырэктара па агульных пытаннях Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

Рэгламент працы:

даклад на пленарным пасяджэнні 20 хв.,

даклад на секцыі 10 хв.,

пытанні 5 хв.

Парадак працы канферэнцыі

- 10.00-10.20 **Рэгістрацыя ўдзельнікаў канферэнцыі**
(г. Ашмяны, вул. Савецкая, 103, райвыканкам)
Азнаямленне з выставамі:
выстава літаратуры «Ашмяншчына: вялікі шлях
малой радзімы»:
фотапраект Аляксандра Наумчыка «Мой горад»
- 10.20-10.40 **Адкрыццё канферэнцыі**
- 10.40-12.30 **Пленарнае пасяджэнне**
- 12.30-13.30 **Абед** (рэстаран «Імперыя»)
- 13.30-17.00 **Праца па секцыях:**
секцыя № 1 (зала пасяджэнняў Ашмянскага
райвыканкама, вул. Савецкая, 103)
секцыя № 2 (Сярэдняя школа № 2 г. Ашмяны,
вул. Школьная, 1)
- 17.00-18.00 **Наведванне аграгарадка Жупраны. Экскурсія
«Сцежкамі памяці Францішка Багушэвіча»**
(наведванне магілы Ф.К.Багушэвіча, касцёла, школьнага
музея)
- 18.00 **Вячэра і культурная праграма**
(рэстаран «Імперыя»)
- 20.00 **Ад'езд удзельнікаў канферэнцыі**

АДКРЫЦЦЁ КАНФЕРЭНЦЫІ

(г. Ашмяны, вул. Савецкая, 103, райвыканкам)

Мадэратар пасяджэння

загадчык цэнтра спецыяльных гістарычных навук і антрапалогіі
Інстытута гісторыі НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар

Голубеў Валянцін Фёдаравіч

Прывітальнае слова старшыні Ашмянскага раённага выканаўчага
камітэта **Міраслава Эдмундавіча Сарасека**.

Прывітальнае слова дырэктара Інстытута гісторыі НАН Беларусі,
кандыдата гістарычных навук, дацэнта **Вячаслава Віктаравіча
Даніловіча**.

ПЛЕНАРНАЕ ПАСЯДЖЭННЕ

Даклады

1. **Маркевич Александр Иванович**, член Постоянной комиссии по
законодательству Палаты представителей Национального собрания
Республики Беларусь (Минск).

Тэма доклада: «Правовые основы участия жителей Ошмянщины в
охране границ края».

2. **Голубеў Валянцін Фёдаравіч**, загадчык цэнтра Інстытута
гісторыі НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар (Мінск).

Тэма доклада: «Ашмяншчына ў сярэдзіне XVII ст.»

3. **Доўнар Аляксандр Барысавіч**, загадчык аддзела Інстытута
гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук (Мінск).

Тэма доклада: «Нарысы штодзённага жыцця Ашмян (па судовай
справе 1791 г.)».

4. **Фельдман Дмитрий Захарович**, главный специалист Российского государственного архива древних актов, кандидат исторических наук (Москва, Россия); **Бродский Григорий Ефимович**, заведующий архивохранилищем Российского государственного архива древних актов, кандидат исторических наук (Москва, Россия).

Тема доклада: «Легенда или быль: о попытке захвата Наполеона в Ошмянах в 1812 году при помощи еврейской «разведки»».

5. **Третьяк Елена Ивановна**, ведущий архивист Белорусского государственного архива кинофотофонодокументов (Дзержинск).

Тема доклада: «Ошмянский народный драматический театр в фото- и кинодокументах Белорусского государственного архива кинофотофонодокументов».

6. **Шаладонаў Ігар Міхайлавіч**, старшы навуковы супрацоўнік Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, кандыдат філалагічных навук (Мінск).

Тэма даклада: «Мастацка-эстэтычны і маральна-этычны патэнцыял паэмы Ф. Багушэвіча «Кепска будзе» і ананімных гутарак Ашмяншчыны XIX стагоддзя».

СЕКЦЫЯ 1

Ашмяншчына ў Сярэднявеччы і пачатку Новага часу

(г. Ашмяны, вул. Савецкая, 103, райвыканкам)

Мадэратар секцыі

загадчык аддзела Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат
гістарычных навук

Доўнар Аляксандр Барысавіч

1. **Мядзведзева Вольга Уладзіміраўна**, старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук (Мінск); **Мядзведзеў Кірыл Аляксандравіч**, малодшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Даследаванне археалагічных помнікаў на тэрыторыі Ашмяншчыны».

2. **Кенька Павел Міхайлавіч**, навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Археалагічнае вывучэнне Гальшан ў 2016–2017 гг.»

3. **Уласавец Яўген Вячаслававіч**, малодшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Даследаванне могільніка XIII–XIV стст. каля вёскі Маркіняты Ашмянскага раёна».

4. **Кенька Павел Міхайлавіч**, навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск), **Уласавец Яўген Вячаслававіч**, малодшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Археалагічныя даследаванні на тэрыторыі касцёла Святых апосталаў Пятра і Паўла ў Жупранах».

5. **Скварчэўскі Дзмітрый Вячаслававіч**, дацэнт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат гістарычных навук (Мінск).

Тэма даклада: «Цыліндрычны камень з чашападобным паглыбленнем у Гальшанах: да пытання атрыбуцыі».

6. **Гудас Эймонтас**, дактарант Інстытута гісторыі Літвы (Вільнюс, Літва).

Тэма даклада: «Тышкевічы герба «Ляліва» ў Ашмянскім павеце ў XVI – сярэдзіне XVII ст.: улада, маёмасць, прэстыж».

7. **Сурскі Ягор Дзмітравіч**, аспірант Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Гандаль у Ашмянах паводле інвентара 1637 г.»

8. **Галубовіч Віталь Уладзіміравіч**, дацэнт Гродзенскага дзяржаўнага аграрнага ўніверсітэта, кандыдат гістарычных навук (Гродна).

Тэма даклада: «Каралеўская інструкцыя на ашмянскі перадсоймавы соймак 1636 г.».

9. **Курловіч Паліна Сяргеёўна**, навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі (Мінск).

Тэма даклада: «Гута ў мястэчку Ілья сярэдзіны XVIII – пачатку XIX ст.: нарысы гісторыі мануфактуры».

10. **Аніяркоў Вадзім Вадзімавіч**, старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (Мінск).

Тэма даклада: «Шляхта Ашмянскага павета ў спісах канфедэрацыі 1792 г.»

11. **Шиманович Александр**, ученик 9 класса Жупранской средней школы имени Ф.К. Богушевича (Жупраны).

Тэма даклада: «Археологические памятники Ошмянщины».

12. **Шведаў Пётр**, вучань 10 класа сярэдняй школы № 2 г. Ашмяны (Ашмяны).

Тэма даклада: «Роля асобы К.М. Дарагастайскага ў гісторыі кнігадрукавання Беларусі».

13. **Янушкевіч Вікторыя**, вучаніца 11 класа Гальшанскай сярэдняй школы (Гальшаны).

Тэма даклада: «“Наша святыня”, да 400 годдзя храма, пабудаванага Паўлам Стэфанам Сапегам».

14. **Марковская Екатерина**, ученица 11 класса средней школы № 2 г. Ошмяны (Ошмяны).

Тэма даклада: «Шляхетскі род Важінскіх».

15. **Сухлабовіч Павел**, вучань 10 класа сярэдняй школы № 1 г. Ашмяны (Ашмяны).

Тэма даклада: «Мая спадчына».

16. **Макей Антаніна**, вучаніца 10 класа Барунскага вучэбна-педагагічнага комплексу яслі-сад-сярэдня школа (Баруны).

Тэма даклада: «Паўвека ў жыцці Баруны».

17. **Кулак Кацярына**, вучаніца 8 класа Гальшанскай сярэдняй школы (Гальшаны).

Тэма даклада: «Мая бацькаўшчына».

Дыскусія

Падвядзенне вынікаў. Закрыццё канферэнцыі.

СЕКЦЫЯ 2

Ашмяншчына ў Новы і Навейшы час
(сярэдняя школа № 2 г. Ашмяны, вул. Школьная, 1)

Мадэратар секцыі

навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі,
кандыдат гістарычных навук
Трубчык Алена Генадзьеўна

1. **Юрша Васілій Адамовіч**, історык-краевед (Мінск).

Тэма доклада: «Родовод Славінскіх герба Прус».

2. **Билецкіі Алексей Сергеевіч**, супрацоўнік Беларуснефть-Гроднооблнефтепродукт (Гродно).

Тэма доклада: «Становленне ветэрынарнай службы на Ошмяншчыне в першай паловіне XIX стагоддзя».

3. **Гарбачова Вольга Васільеўна**, дацэнт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (Мінск).

Тэма доклада: «Жыццё і побыт ашмянскіх эмігрантаў у Парыжы ў пачатку 60-х гг. XIX ст.»

4. **Вороніч Тат'яна Владиміравна**, дацэнт Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (Мінск).

Тэма доклада: «Детоубійства в Ошмянском уезде в конце XIX – начале XX веков – преступления «из-за стыда»?»

5. **Лапата-Загорскі Аляксандар Мікалаевіч**, навуковы супрацоўнік Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, кандыдат філалагічных навук (Мінск).

Тэма доклада: «Чэслаў Янкоўскі «Павет Ашмянскі» (літаратурны зрэз гісторыі краю)».

6. **Грунтоў Сяргей Уладзіміравіч**, старшы навуковы супрацоўнік Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук (Мінск).

Тэма даклада: «Сімволіка каталіцкіх надмагілляў XIX – пачатку XX ст. на могілках Ашмянскага павету».

7. **Валодзіна Таццяна Васілеўна**, загадчык аддзела Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, доктар філалагічных навук, дацэнт (Мінск); **Кухаронак Таццяна Іванаўна**, старшы навуковы супрацоўнік Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт (Мінск).

Тэма даклада: «Ушанаванне «Нявесцінага каменя»: народныя традыцыі і грамадска-дзяржаўныя ініцыятывы».

8. **Трубчык Алена Генадзьеўна**, навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук (Мінск).

Тэма даклада: «Ашмяншчына ў гада польска-савецкай вайны (1919–1921 гг.)».

9. **Вавренюк Ірина Ільінічна**, менеджэр ООО «Інвест-Софiр» (Брест).

Тэма даклада: «Культурная жыццё евреев Ошмян в контексте культуры региона (1921–1939 гг.)».

10. **Иоффе Эмануил Григорьевич**, профессор Беларускаго государственного педагогического университета им. Максима Танка, доктор исторических наук, профессор (Минск).

Тэма даклада: «Знаменитые евреи – уроженцы Ошмянского района».

11. **Уснiч Анастасія Валянцінаўна**, аспірант Рэспубліканскага інстытута вышэйшай школы (Мінск).

Тэма даклада: «Духоўныя цэнтры Ашмяншчыны ў паломніцкім руху».

12. **Трайковская Валерия**, ученица 7 класса средней школы № 1 г. Ошмяны (Ошмяны).

Тэма даклада: «Усадыба Будёновка начала XX в.: путь к возрождению».

13. **Ярошевич Елена**, ученица 10 класса средней школы № 2 г. Ошмяны (Ошмяны).

Тема доклада: «Топонимы Ошмянщины».

14. **Пекер Елизавета**, ученица 8 класса гимназии № 1 г. Ошмяны (Ошмяны).

Тема доклада: «Годонимия Ошмян как отражение развития городского ландшафта».

15. **Слижов Олег**, ученик 8 класса гимназии № 1 г. Ошмяны (Ошмяны).

Тема доклада: «Башни, устремлённые в небеса».

16. **Лукиша Виктория**, вучаніца 9 класа Дакурнішкага вучэбна-педагагічнага комплекса яслі-сад-сярэдня школа (Дакурнішкі).

Тэма даклада: «Родны кут – станцыя Ашмяны».

17. **Гарлуковіч Анжэліка**, вучаніца 9 класа сярэдняй школы № 3 г. Ашмяны (Ашмяны).

Тэма даклада: «Развіцце прамысловасці Ашмяншчыны ў сярэдзіне 1960-х – 1980-х гадоў».

Дыскусія

Падвядзенне вынікаў. Закрыццё канферэнцыі.

(г. Ашмяны, вул. Савецкая, 103, райвыканкам)

АШМЯНШЧЫНА ў гістарычна-культурнай рэтрэспектыве

Ашмянскі павет утвораны ў 1565 г. падчас адміністрацыйна-тэрытарыяльнай рэформы 1565–1566 гг. На поўначы межаваў з Браслаўскім паветам, на ўсходзе – з Полацкім ваяводствам, на поўдні – з Мінскім і Навагрудскім паветамі, на захадзе – з Лідскім і Віленскім паветамі. У склад Ашмянскага павета ўваходзілі Ашмянскае, Мядзельскае, Вілейскае, Губскае, Дудскае, Крэўскае, Маркаўскае, Трабскае, Ліпнішкае староствы і прылеглыя прыватнаўласніцкія маёнткі. На тэрыторыі павета знаходзіліся гарады і мястэчкі: Ашмяны, Баруны, Будслаў, Вішнеў, Валожын, Войстам, Вілейка, Гальшаны, Геранены, Глыбокае, Груздава, Гудагай, Даўгінава, Жодзішкі, Жупраны, Іўе, Кабыльнік, Крывічы, Крэва, Куранец, Лебедзева, Ліпнішкі, Лоск, Лынтупы, Мядзель, Свір, Юрацішкі і інш.

ГІСТОРЫЯ «ГАЛЬШАНСКІХ ЧЫТАННЯЎ»:

- 2006, 8–10 верасня – I Міжнародныя Гальшанскія чытанні: «Ягелоны: дынастыя, эпоха, спадчына»
- 2007, 5–6 кастрычніка – II Міжнародныя Гальшанскія чытанні: «Ашмяншчына: праблемы рэгіянальнай гісторыі Беларусі»
- 2009, 23–24 красавіка – III Міжнародныя Гальшанскія чытанні: «Замкі і сядзібы Ашмяншчыны»
- 2010, 12 лістапада – IV Міжнародныя Гальшанскія чытанні: «Культурная і гістарычная прастора мястэчак Ашмяншчыны»
- 2012, 25 мая – V Міжнародныя Гальшанскія чытанні: «Гісторыка-культурная спадчына Ашмяншчыны»
- 2014, 23 мая – VI Міжнародныя Гальшанскія чытанні: «Ашмяншчына: горад і воласць у гістарычным узаемадзеянні».
- 2016, 20 мая – VI Міжнародныя Гальшанскія чытанні: «Ашмяншчына – рэгіянальны асаблівасці развіцця X – XX стст.»

Зборнікі матэрыялаў

I Гальшанскіх чытанняў

II – IV Гальшанскіх чытанняў

V і VI Гальшанскіх чытанняў

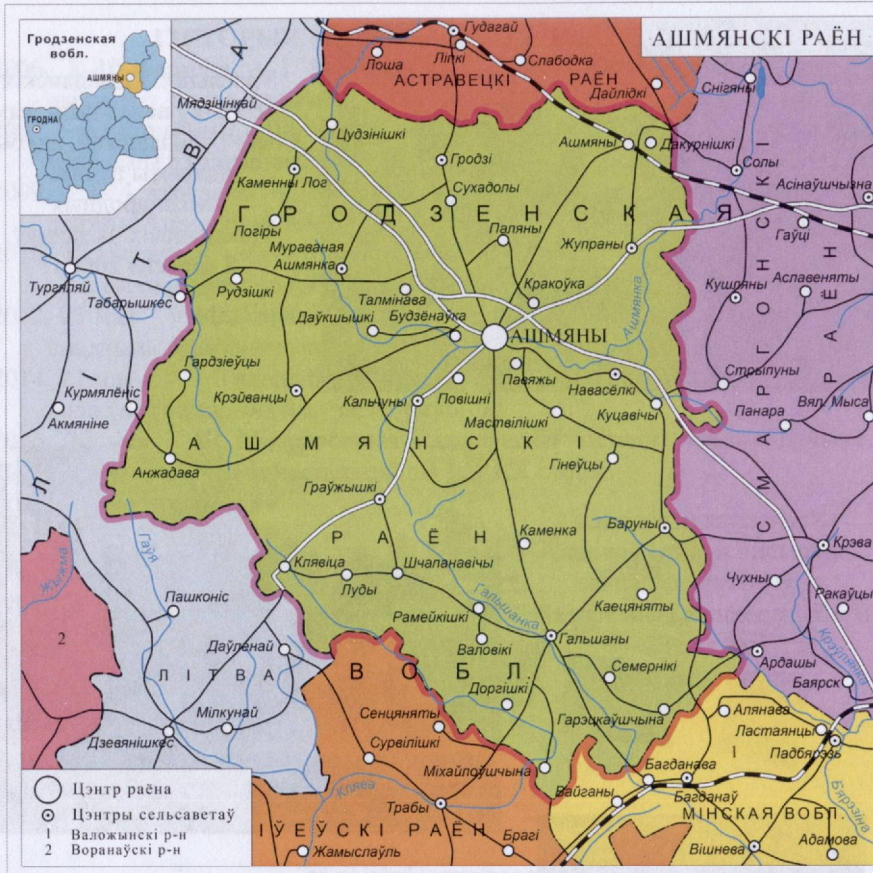

Удзельнікі Гальшанскіх
чытанняў перад помнікам
Соф'і Гальшанскай, які быў
адкрыты падчас
I Міжнародных
Гальшанскіх чытанняў.
8 верасня 2006 г.

Урачыстая цэрымонія
адкрыцця пункта Тупішкі
«Дугі Струвэ» падчас
II Міжнародных Гальшанскіх
чытанняў.
5 кастрычніка 2007 г.

Адкрыццё мемарыяльнага знака на месцы
гібелі экіпажа бамбардыроўшчыка №16 «Ілля
Мурамец» у в. Баруны падчас
III Міжнародных Гальшанскіх чытанняў
23 красавіка 2009 г.

Ашмянскі раён утвораны 15 студзеня 1940 г. Першапачаткова ўваходзіў у склад Вілейскай, затым Маладзечанскай абласцей. 20 лістапада 1960 г. уключаны ў Гродзенскую вобласць. Мяжуе на захадзе з Літвой, на поўначы, усходзе і поўдні – адпаведна з Астравецкім, Смагонскім і Іўеўскім раёнамі Гродзенскай вобласці і на паўднёвым усходзе – з Валожынскім раёнам Мінскай вобласці. Цэнтр раёна – горад Ашмяны. Раён падзелены на 10 сельскіх саветаў: Барунскі, Гальшанскі, Граўжышкоўскі, Гродзінскі, Жупранскі, Кальчунскі, Каменналогскі, Крэйванцэўскі, Муравана-ашмянкоўскі, Навасёлкаўскі, у склад якіх уваходзіць 364 населеныя пункты.

У раёне можна наведаць Ашмянскі краязнаўчы музей імя Ф.К. Багушэвіча, Архітэктурны комплекс XVI–XVIII стст. у Гальшанах. У 2001 і 2010 гг. Ашмяны былі месцам правядзення фестывалю «Адна зямля». З 2009 г. на Ашмяншчыне штогод праводзіцца фестываль сярэднявечнай культуры «Гальшанскі замак».

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК БЕЛАРУСІ (НАН Беларусі)

220072, г. Мінск, пр-т Незалежнасці, 66

Тэл.: (+375-17) 284-18-01

Факс: (+375-17) 284-28-16

e-mail: nasb@presidium.bas-net.by,

<http://nasb.gov.by>

Вышэйшая дзяржаўная навуковая арганізацыя Рэспублікі Беларусь, якая ажыццяўляе арганізацыю і каардынацыю фундаментальных і прыкладных навуковых даследаванняў па важнейшых напрамках прыродазнаўчых, тэхнічных, гуманітарных, сацыяльных навук і мастацтваў.

Нацыянальная акадэмія навук ажыццяўляе арганізацыю, правядзенне і каардынацыю дзяржаўнай навуковай экспертызы, праводзіць дзяржаўную палітыку і рэгуляванне дзейнасці арганізацый у галіне даследавання і выкарыстання касмічнай прасторы ў мірных мэтах, выступае ў якасці галаўной арганізацыі Беларусі па навукова-метадычным забеспячэнні развіцця інфарматызацыі, а таксама выконвае асобныя функцыі рэспубліканскага органа дзяржаўнага кіравання ў галіне навукі.

Заснаваная ў кастрычніку 1928 г. як Беларуская акадэмія навук і ўрачыста адкрытая 1 студзеня 1929 г., НАН Беларусі з'яўляецца вядучым даследчым цэнтрам Беларусі, які аб'ядноўвае высокакваліфікаваных вучоных розных спецыяльнасцей і дзясяткі навукова-даследчых, навукова-вытворчых, канструктарскіх і ўкараняльніцкіх арганізацый. У Нацыянальнай акадэміі навук працуе звыш 16 тыс. даследчыкаў, тэхнікаў, дапаможнага і абслугоўваючага персаналу. Сярод іх 5357 даследчыкаў, 424 дактары навук і 1737 кандыдатаў навук.

Асноўнымі навуковымі і навукова-арганізацыйнымі падраздзяленнямі НАН Беларусі з'яўляюцца аддзяленні Акадэміі навук, якія аб'ядноўваюць акадэмікаў і членаў-карэспандэнтаў Акадэміі навук адной або некалькіх галін навукі, каардынуюць дзейнасць навуковых арганізацый. У дадзены час НАН Беларусі мае ў сваёй арганізацыйнай структуры сем аддзяленняў: Аддзяленне аграрных навук; Аддзяленне біялагічных навук; Аддзяленне гуманітарных навук і мастацтваў; Аддзяленне медыцынскіх навук; Аддзяленне фізікі, матэматыкі і інфарматыкі; Аддзяленне фізіка-тэхнічных навук; Аддзяленне хіміі і навук аб Зямлі.

АДДЗЯЛЕННЕ ГУМАНІТАРНЫХ НАВУК І МАСТАЦТВАЎ НАН БЕЛАРУСІ

Тэл.: (+375-17) 284-28-18, факс: (+375-17) 284-07-74,
e-mail: humanity@presidium.bas-net.by;
<http://nasb.gov.by/bel/organizations/departments/ogum.php>.

Створанае ў 1936 г. як АДДЗЯЛЕННЕ грамадскіх навук Акадэміі навук БССР. Выконвае і каардынуе комплекс навуковых даследаванняў у розных галінах сацыяльных і гуманітарных навук. Асноўнымі напрамкамі даследаванняў навуковых устаноў АДДЗЯЛЕННЯ з'яўляюцца механізмы фарміравання і функцыянавання інавацыйнага, устойлівага сацыяльна-арыентаванага развіцця Рэспублікі Беларусь, сацыяльныя і палітычныя працэсы ў сучасным беларускім грамадстве, тэарэтычныя праблемы развіцця культуры, філасофска-светапоглядныя перадумовы сацыяльнага прагрэсу, гісторыя фарміравання беларускай нацыі, развіцця і ўмацавання беларускай дзяржаўнасці, даследаванне беларускай мовы і літаратуры.

У склад АДДЗЯЛЕННЯ ўваходзіць Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры; інстытуты філасофіі; эканомікі; сацыялогіі; гісторыі; Цэнтральная навуковая бібліятэка імя Якуба Коласа і РУП «Выдавецкі дом «Беларуская навука». У АДДЗЯЛЕННІ 9 акадэмікаў і 16 членаў-карэспандэнтаў. Па стане на 1 студзеня 2017 г. у замацаваных за АДДЗЯЛЕННЕМ навуковых арганізацыях працавала каля 900 чалавек, у тым ліку 508 даследчыкаў, 52 дактары і 195 кандыдатаў навук.

ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫІ НАН БЕЛАРУСІ

вул. Акадэмічная, 1, 220072, г. Мінск
Тэл./факс: (+375 17) 284-18-70,
<http://www.history.by>, e-mail: ii@history.by

Інстытут гісторыі – вядучы цэнтр навуковых даследаванняў Рэспублікі Беларусь у галіне гісторыі, археалогіі і антрапалогіі, адзін са старэйшых навуковых інстытутаў НАН Беларусі.

Заснаваны 15 кастрычніка 1929 г. Інстытут удзельнічае ў выкананні міжнародных навуковых праектаў, мае ўстойлівыя сувязі з навуковымі цэнтрамі Расіі, Украіны, Польшчы, Літвы, Латвіі, Германіі, Францыі, Сербіі і інш.

Стрыжань навуковай дзейнасці вучоных інстытута – даследаванні сацыяльна-эканамічнага, грамадска-палітычнага, дзяржаўнага, нацыянальнага, культурнага развіцця, міжнароднага супрацоўніцтва Беларусі, а таксама арганізацыя мерапрыемстваў па вывучэнні, захаванні, практычным выкарыстанні і папулярызацыі гісторыка-культурнай спадчыны краіны. Пры інстытуце дзейнічае Цэнтральны навуковы архіў НАН Беларусі, у складзе якога маецца адзіны ў краіне Фонд археалагічнай навуковай дакументацыі.

Асноўныя напрамкі навуковай дзейнасці

- навуковыя даследаванні па археалогіі, айчыннай і ўсеагульнай гісторыі, антрапалогіі, археаграфіі, крыніцазнаўству, нумізматыцы, генеалогіі, геральдыцы, сфрагістыцы;

- археалагічная экспертыза будаўнічых праектаў і выратавальныя археалагічныя даследаванні;

- інвентарызацыя помнікаў археалогіі і падрыхтоўка праектаў іх зонахавы;

- стварэнне электронных баз антрапаметрычных дадзеных розных груп насельніцтва;

- арганізацыя, распрацоўка і каардынацыя мерапрыемстваў па навуковым вывучэнні, практычным выкарыстанні і папулярызацыі гісторыка-культурнай спадчыны краіны;

- распрацоўка навуковых канцэпцый музеяў і музейных комплексаў;

- экспертыза навуковых, навукова-тэхнічных і народна-гаспадарчых праграм, інавацыйных праектаў, нарматыўных прававых актаў па профільнай дзейнасці інстытута;

- падрыхтоўка навуковых і навукова-папулярных выданняў, фотаальбомаў, буклетаў па гісторыі, археалогіі і антрапалогіі;

- арганізацыя навуковых і навукова-практычных канферэнцый, круглых сталаў, семінараў;

- падрыхтоўка навуковых кадраў вышэйшай кваліфікацыі праз аспірантуру, дактарантуру і суіскальніцтва.

ВАЖНЕЙШЫЯ ПАДЗЕЙ ІНСТЫТУТА ГІСТОРЫІ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ АКАДЭМІІ НАВУК БЕЛАРУСІ 2017 – 2018 гг.

20 лютага 2017 г. у Інстытуце гісторыі сумесна з Фондам садзейнічання актуальным гістарычным даследаванням «Гістарычная памяць» і Прадстаўніцтвам Рассупрацоўніцтва ў Рэспубліцы Беларусь праведзены міжнародны навуковы семінар «Рэвалюцыя і грамадзянская вайна на тэрыторыі Расійскай імперыі».

2 сакавіка 2017 г. у Інстытуце гісторыі праведзены міжнародны «круглы стол» «Супрацоўніцтва расійскіх і беларускіх гісторыкаў: перспектывы ўзаемадзеяння», у якім прыняў удзел сенатар Федэральнага Сходу Расійскай Федэрацыі, д.г.н. В. В. Кандрашын.

10 сакавіка 2017 г. у Інстытуце гісторыі адбылося пасяджэнне секцыі па падпраграме «Гісторыя і культура» дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў «Эканоміка і гуманітарнае развіццё беларускага грамадства».

28 сакавіка 2017 г. у Інстытуце гісторыі праведзены Першы сімпозіўм «Навуковыя асновы беларускай дзяржаўнасці».

30 сакавіка 2017 г. у Інстытуце гісторыі праведзены Міжнародны «круглы стол» «Андрэй Волан: жыццё і дзейнасць».

30–31 сакавіка 2017 г. у Інстытуце гісторыі сумесна с Прадстаўніцтвам па Беларусі Фонда імя Конрада Адэнаўэра праведена Міжнародная канферэнцыя «Беларусь у сучасных геапалітычных працэсах».

30–31 сакавіка 2017 г. у Маскве сумесна з гістарычным факультэтам і факультэтам паліталогіі Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя М.В.Ламаносава праведена Міжнародная навуковая канферэнцыя «Стагоддзе Рэвалюцыі 1917 года ў Расіі».

6–7 красавіка 2017 г. у Шуміліна сумесна з Шумілінскім раённым выканаўчым камітэтам, Віцебскім дзяржаўным універсітэтам імя П.М. Машэрава праведзена Навукова-практычная канферэнцыя «Шумілінскія чытанні».

13–14 красавіка 2017 г. у Мінску сумесна з Фондам садзейнічання актуальным гістарычным даследаванням «Гістарычная памяць» і Прадстаўніцтвам Рассупрацоўніцтва ў Рэспубліцы Беларусь праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «Сусветныя войны XX стагоддзя ў гістарычнай памяці Расіі і Беларусі».

20–21 красавіка 2017 г. у Віцебску сумесна з Віцебскім дзяржаўным універсітэтам праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Актуальныя праблемы крыніцазнаўства».

28 красавіка 2017 г. у Мінску сумесна з Беларускім дзяржаўным музеем гісторыі Вялікай Айчыннай вайны і Культурным цэнтрам і фондам «Свет Сент-Экзюперы» (Масква) праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Авіяцыя партызанам у гады Вялікай Айчыннай вайны».

11–12 мая 2017 г. у Інстытуце гісторыі праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Вынікі археалагічных даследаванняў на тэрыторыі Беларусі ў 2016 годзе».

24 мая 2017 г. у Інстытуце гісторыі сумесна з Нацыянальным архівам Рэспублікі Беларусь праведзены Міжнародны «круглы стол» «Архівы як інфармацыйная аснова гістарычных даследаванняў (да 90-годдзя Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь)».

25–26 мая 2017 г. у Інстытуце гісторыі праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Еўропа: актуальныя праблемы этнакультуры».

8–9 чэрвеня 2017 г. у Інстытуце гісторыі сумесна з Інстытутам гісторыі Літвы, Інстытутам гісторыі ім. Т. Мантойфеля Польскай акадэміі навук і Польскім інстытутам у Мінску праведзена Міжнародная канферэнцыя «Праблемы лакальнай гісторыі: канфесійнае жыццё Вялікага Княства Літоўскага і Польшчы ў XVI–XVIII стст.».

14 чэрвеня 2017 г. у Інстытуце гісторыі праведзены Міжнародны «круглы стол» «Беларуска-кітайскія сувязі: гісторыя і сучаснасць».

26–27 чэрвеня 2017 г. у Інстытуце гісторыі сумесна з Міждзяржаўным фондам гуманітарнага супрацоўніцтва праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Антрапалогія сям’і: гістарычныя, сацыяльна-эканамічныя і біялагічныя аспекты даследаванняў».

29 чэрвеня 2017 г. Інстытут гісторыі НАН Беларусі занесены на Рэспубліканскую дошку гонару.

29 чэрвеня 2017 г. у Мінску сумесна з гістарычным факультэтам Беларускага дзяржаўнага педагагічнага універсітэта імя Максіма Танка праведзена Рэспубліканская навукова-тэарэтычная канферэнцыя «Беларуская дзяржаўнасць: вытокі, станаўленне, развіццё (IX–XXI стст.)».

30 чэрвеня 2017 г. у Оршы сумесна з Аршанскім раённым выканаўчым камітэтам і Музейным комплексам гісторыі і культуры Аршаншчыны праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Орша на парозе тысячагоддзя».

7–8 верасня 2017 г. у Інстытуце гісторыі сумесна з Мінскім гарадскім выканаўчым камітэтам праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «Мінск і мінчане: дзесяць стагоддзяў гісторыі (да 950-годдзя горада)».

15–16 верасня 2017 г. у Свіслачы сумесна са Свіслацкім раённым выканаўчым камітэтам праведзена Навукова-практычная канферэнцыя «Мінулае і сучаснасць Свіслацкага краю».

22–23 верасня 2017 г. у Слуцку сумесна са Слуцкім раённым выканаўчым камітэтам праведзены Навукова-практычная канферэнцыя «Беларусь, Слуцчына і Эдвард Вайніловіч».

28–29 верасня 2017 г. у Мсціславе сумесна з Мсціслаўскім раённым выканаўчым камітэтам і Магілёўскім дзяржаўным універсітэтам праведзены Навукова-практычная канферэнцыя «Мсціслаўшчына ў кантэксце гісторыі Падняпроўя».

4 кастрычніка 2017 г. у Рагачове сумесна з Рагачоўскім раённым выканаўчым камітэтам праведзена Рэспубліканская навукова-практычная канферэнцыя «Старажытнасці Гомельскага Падняпроўя (прымеркаваная да 55-годдзя Рагачоўскага музея народнай славы)».

5 кастрычніка 2017 г. у Вільнюсе сумесна з Літоўскім эдукалагічным універсітэтам праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «Парламентарызм ў Вялікім Княстве Літоўскім у XVIII стагоддзі: інстытуты, парламентарыі, парламенцкая практыка».

12–13 кастрычніка 2017 г. сумесна з Беларускай дзяржаўным музеем гісторыі Вялікай Айчыннай вайны праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Кіраўніцтва антыфашысцкім супраціўленнем на тэрыторыі Беларусі (1941–1944): да 75-годдзя стварэння Беларускага штаба партызанскага руху».

26–27 кастрычніка 2017 г. сумесна з Пасольствам Украіны ў Рэспубліцы Беларусь, Мінскім гарадскім грамадскім аб'яднаннем украінцаў «Заповіт» і Вілейскім раённым выканаўчым камітэтам праведзены Міжнародны навуковы «круглы стол» «Дзейнасць П.С.Орліка (1672–1742) і прававая думка у Еўропе першай паловы XVIII ст. Беларуска-ўкраінскія культурна-асветніцкія ўзаемазвяззі».

2–3 лістапада 2017 г. у Інстытуце гісторыі праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Вялікі Кастрычнік у гістарычных лёсах беларускай дзяржаўнасці».

10 лістапада 2017 г. у Карэлічах сумесна з Карэліцкім раённым выканаўчым камітэтам праведзена Навукова-практычная канферэнцыя XII Карэліцкія краязнаўчыя чытанні «Штодзённасць жыхароў Карэліцкага рэгіёна X–XX стст.».

22 снежня 2017 г. сумесна з Беларускай дзяржаўным педагагічным універсітэтам імя Максіма Танка праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «1917 год у гістарычных лёсы народаў Беларусі».

13–14 лютага 2018 г. у г.п. Расоны сумесна з Расонскім раённым выканаўчым камітэтам праведзена Навукова-практычная канферэнцыя «Расонскі край: гісторыя, культура, людзі (да 100-годдзя з дня нараджэння П.М.Машэрава)».

15–16 лютага 2018 г. у Гомелі сумесна з Гомельскім дзяржаўным універсітэтам імя Ф.Скарыны і Расійскім Цэнтрам навукі і культуры ў Гомелі праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «Туркманчайскі мірны дагавор: да 190-годдзя падзеі».

15–16 сакавіка 2018 г. праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя «Беларуская Народная Рэспубліка ў гісторыі беларускай нацыянальнай дзяржаўнасці».

20–21 сакавіка 2018 г. у Шклове сумесна з Шклоўскім раённым выканаўчым камітэтам праведзена Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Шклоў і яго ваколіцы ў гісторыі Беларусі».

28–29 сакавіка 2018 г. сумесна з Прадстаўніцтвам па Беларусі Фонда імя Конрада Адэнаўэра праведзена Міжнародная канферэнцыя «Беларусь у сучасных геапалітычных і геаэканамічных працэсах».

4 мая 2018 г. сумесна з Ваенна-навуковым таварыствам пры Цэнтральным ДOME афіцэраў Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь, Ваенна-навуковым таварыствам пры Цэнтральным ДOME расійскай арміі імя М.В. Фрунзэ, Беларускай дзяржаўнай музеей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, праведзена Міжнародная ваенна-гістарычная канферэнцыя «Вялікая Айчынная вайна: міфы і рэальнасць».

4 мая 2018 г. сумесна з Прадстаўніцтвам Рассупрацоўніцтва ў Рэспубліцы Беларусь, Беларускай дзяржаўнай музеей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, Беларускай дзяржаўнай педагагічным універсітэтам імя Максіма Танка, Мінскім гарадскім інстытутам развіцця адукацыі, гімназіяй №174 г. Мінска праведзена XI Міжнародная маладзёжная навукова-практычная канферэнцыя «Вялікая Айчынная вайна 1941–1945 гадоў у гістарычнай памяці народа».

Для запісаў

Канферэнцыя праводзіцца ў рамках выканання Дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў на 2016–2020 гг. «Эканоміка і гуманітарнае развіццё беларускага грамадства» (навуковы кіраўнік – член-карэспандэнт НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар А.А. Каваленя) падпраграмы № 1 «Гісторыя і культура» (навуковы кіраўнік – кандыдат гістарычных навук, дацэнт В.В. Даніловіч).

На першай старонцы:

Герб горада Ашмян з рэнавацыйнага прывілея 1792 г.

(друкуецца па Lietuwoš Metrika= Метрыка Litewska=Литовская метрыка. Кн 556. Книга публичных дел 35 (1791–1792). Vilnius, 2005. S.139

Отпечатано в РУП "Издательский дом "Белорусская наука"

Тираж 70 экз. Заказ № 93.

ВЫДАННІ ІНСТЫТУТА ГІСТОРЫІ НАН БЕЛАРУСІ ПА РЭГІЯНАЛЬНАЙ ГІСТОРЫІ

